

רע"פ 1650/14 - אלחנן טולידאנו נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון
רע"פ 1650/14

לפני: כבוד השופט א' שהם

המבקש: אלחנן טולידאנו

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים, מיום 6.2.2014, בע"פ 3310-09-13, שניתן על-ידי כב' השופטת ר' פרידמן-פלדמן

בשם המבקש: עו"ד אסתר טולידאנו

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים, (כב' השופטת ר' פרידמן-פלדמן), מיום 6.2.2014, בע"פ 3310-09-13, בגדרו נדחה ערעורו של המבקש על הכרעת דינו ועל גזר דינו של בית המשפט לעניינים מקומיים בירושלים (כב' השופטת ת' נמרודי), מיום 4.6.2013.

רקע והליכים קודמים

2. ביום 4.4.2012, בשעה 11:21, החנה המבקש את רכבו במקום אסור לחניה. אבני השפה במקום החניה היו צבועות אדום-לבן, ובסמוך הוצב תמרור אשר הזהיר מפני הטלת קנס מוגדל על מי שיחנה במקום. לפיכך, נמסרה למבקש הודעת קנס בסך 500 ש"ח. רכבו של המבקש סומן בתג חניה לנכים, כיוון שאחותו היא בעלת מוגבלות והוא

נוהג עבודה באופן קבוע. המבקש ביקש להישפט, וביום 21.4.2013, התקיים דיון בעניינו בבית המשפט לעניינים מקומיים בירושלים. המבקש טען, כי הכביש במקום בו חנה רחב דיו, ורכבו לא גרם הפרעה ממשית לתנועה; וכן כי זווית הצבת התמרור אינה מתאימה להוראות החוק, והוא אינו נראה לעין למי שנכנס לכביש הגישה בו חנה המבקש. לאור טענות אלו, הורה בית המשפט על קיומו של דיון הוכחות.

3. ביום 4.6.2013, התקיימה ישיבת הוכחות, ובסיומה הורה בית המשפט לצדדים להמתין מחוץ לאולם, בשלב כתיבת הכרעת הדין. כאשר התבקשו הצדדים לחזור לאולם, התברר כי המבקש עזב את המקום, ולפיכך הוקראה הכרעת הדין בהעדרו. בית המשפט לעניינים מקומיים הרשיע את המבקש, בעבירה לפי סעיף 5(א) לחוק עזר לירושלים (העמדת רכב וחנייתו), התשכ"א-1960. בהכרעת הדין נקבע, כי התנאים המנויים בחוק חניה לנכים, התשנ"ד-1993 (להלן: חוק חניה לנכים), לא התקיימו במקרה הנדון, ולפיכך אין באמור בחוק כדי לשמש הגנה למבקש. ראשית, נקבע כי היו באזור מקומות חניה פנויים, גם אם פחות נוחים עבור המבקש. זאת, בין היתר, בהסתמך על דבריו של המבקש בדיון. שנית, נקבע כי רכבו של המבקש הפריע לתנועה באופן ממש, וזאת על סמך עדותו של הפקח העירוני, ועל סמך תמונות שתיעדו את החניה. לענין זווית הצבת התמרור נקבע, כי טענת המבקש לא הוכחה, וכי על כל פנים, שולי המדרכה סומנו בצבעים אדום-לבן, כאמור. המבקש הציג בדיון כתבה עיתונאית, המתארת את פסק הדין שניתן ברע"פ 5273/12 גיא נ' מדינת ישראל (9.5.2013) (להלן: עניין גיא), ואולם בית המשפט קבע כי פסק הדין אינו רלוונטי בנסיבות המקרה. זאת, מכיוון שהמבקש לא העיד לענין משך הזמן בו חנה במקום, ומכיוון שהיה מדובר בערב חג, ולפיכך "סביר להניח כי הנאשם [המבקש] חנה זמן ארוך יותר, בשל עומס הקונים באותו יום".

לאחר זאת, ובהעדר המבקש, כאמור, גזר בית המשפט לעניינים מקומיים את דינו של המבקש והשית עליו תשלום כפל קנס, בסך 1,000 ש"ח, וכן תשלום הוצאות משפט בסך 1,500 ש"ח. זאת, מכיוון שבמשך שני דיונים, הבהיר בית המשפט למבקש כי "סיכויי הגנתו אפסיים", אך המבקש סירב לנסות להגיע להסדר עם המשיבה; וכן מכיוון שהמבקש עזב את בית המשפט על אף שהתבקש להמתין להכרעת הדין.

4. המבקש ערער על פסק הדין לבית המשפט המחוזי בירושלים. בית המשפט המחוזי דחה את הערעור, בפסק דין מיום 6.2.2014. זאת, לאחר שנמנע מלהתערב בקביעה העובדתית, לפיה רכבו של המבקש הפריע לתנועה באופן ממש. לפיכך נקבע, כי היתר החניה הקבוע בחוק חניה לנכים, אינו חל במקרה הנדון. לענין הקנס שנגזר על המבקש, נאמר בפסק הדין כי "אזרח הבוחר לנהל הליך הוכחות, ומורשע לאחר שגירסתו נדחת וטענותיו אינן מתקבלות, אינו יכול לצפות להתייחסות כאל מי שהודה וקיבל אחריות על ביצוע העבירה." גם לענין תשלום ההוצאות לא ראה בית המשפט המחוזי מקום להתערב.

הבקשה לרשות ערעור

5. בבקשה שלפניי נטען, כי במקרה הנדון, חל סעיף 2(א) לחוק חניה לנכים, התשנ"ד-1993, ולפיכך שגו הערכאות הקודמות בכך שהרשיעו את המבקש. סעיף זה מתיר לנכה לחנות במקום אסור, בתנאים המצטברים הבאים: בסמוך למקום זה אין חניה פנויה המוסדרת לחניית נכים; בסמוך למקום זה אין מקום פנוי שהחניה בו מותרת; החניה אינה מסכנת עוברי אורח או מונעת מעבר חופשי; החניה אינה גורמת ל"הפרעה ממשית בתנועה". עיקר טענותיו של המבקש מופנות כלפי שני התנאים הראשונים, כאשר לטענתו "בסמוך למקום האמור" לא היה באותה העת מקום חניה חלופי פנוי. לגישת המבקש "יש לקבוע את הפרשנות למילה 'בסמוך' הקבועה בחוק חנית נכים, ובמילים אחרות מהו

מרחק החניה המקסימאלי אשר נכה שלו קש"י התניידות אמור לחנות". לעניין ההפרעה לתנועה, טוען המבקש כי בניגוד לקביעותיהם של בית המשפט לעניינים מקומיים ובית המשפט המחוזי - רכבו לא הפריע לתנועה באופן ממשי. נטען בנוסף, בהקשר זה, כי יש להתחשב גם במשך הזמן בו בוצעה ההפרעה לתנועה. לטענתו, הוא חנה במקום לפרק זמן של 20 דקות לכל היותר. לבסוף, מלין המבקש על סכום ההוצאות שנפסק לחובתו, וטוען כי הוא סבר לתומו שהוא רשאי לעזוב את המקום, וכי לא היה מיוצג באותו דיון.

דיון והכרעה

6. הלכה מושרשת היא, כי רשות ערעור לבית משפט זה "בגלגול שלישי" תינתן במקרים מצומצמים בלבד, בהם מתעוררת סוגיה ציבורית רחבת היקף או שאלה משפטית כבדת משקל, או במקרים יוצאי דופן משיקולי צדק כלפי המבקש או עיוות דין כלפיו (רע"פ 8561/13 פלוני נ' מדינת ישראל (2.4.2014)); רע"פ 1623/14 גבארה נ' מדינת ישראל (1.4.2014); רע"פ 1717/14 ליזרוביץ' נ' מדינת ישראל (30.3.2014)). הבקשה שלפניי אינה חורגת מענייני הפרטי של המבקש, וחרף האמור בה, נסיבות המקרה אינן מעוררות שאלה משפטית העשויה להצדיק רשות ערעור בפני בית משפט זה. כמו כן, לא עולה חשש לעיוות דין כלפי המבקש או כי מתקיימים שיקולי צדק כלפיו.

לא זו אף זו, עיון בבקשה מעלה, כי הלכה למעשה, היא מהווה חזרה על הודעת הערעור, אשר הגיש המבקש לבית המשפט המחוזי בירושלים. בכך, מהווה הבקשה ניסיון "למקצה שיפורים" במסגרת בקשת רשות ערעור, וכפי שנקבע פעמים רבות, אין לכך מקום (רע"פ 2024/14 אל דר נ' מדינת ישראל (30.3.2014)). לפיכך, דין הבקשה להידחות.

7. למעלה מן הצורך, ייאמר כי גם לאחר שבחנתי את טענותיו של המבקש לגופן, לא מצאתי כי הן מצדיקות התערבות בהחלטותיהן של הערכאות הקודמות. בפסק דינו, עמד בית המשפט המחוזי על כך ש"המחלוקת בין הצדדים היא האם הנאשם [המבקש] גרם הפרעה ממשית לתנועה", ונדרש לעניין זה בלבד, וכך אעשה גם אני.

8. ככלל, סעיפים 2 ו-3 לחוק חניה לנכים, "מבטאים איזון בין ההגנה על זכותו של נכה לחניה נגישה לבין האינטרס הציבורי שבשמירה על הסדר הציבורי בכבישים ובמדרכות. על כן קובע סעיף 2 תנאים מצטברים שרק בהתקיימם רשאי נכה להחנות את רכבו במקום שאין החניה מותרת בו" (רע"פ 4819/10 רחמים נ' מדינת ישראל (22.7.2010); וראו, בהקשר זה, גם רע"פ 5959/13 לאור נ' מדינת ישראל (21.1.2014); רע"פ 604/10 לביא נ' מדינת ישראל (10.5.2010)).

במקרה הנדון, קבע בית המשפט לעניינים מקומיים, כי רכבו של המבקש חנה במקום אסור, באופן שבו נגרמה "הפרעה ממשית לתנועה". זאת, לאחר ששמע את עדויות המבקש והפקח בנושא, כאמור. מדובר בקביעה עובדתית שבה ערכאת ערעור אינה נוטה להתערב, וכלל זה מקבל משנה תוקף כאשר מדובר בבקשת רשות ערעור (ראו, בין רבים אחרים, רע"פ 913/14 מוצאפי נ' מדינת ישראל (6.4.2014)). גם במקרה דנן, לא ראיתי מקום לסטות מכלל זה, ואין עילה להתערבות בממצאיה העובדתיים של הערכאה הדיונית. לפיכך, השאלה היחידה שנותרה היא, האם למשך החניה במקום האסור יש השלכה על שאלת קיומה של "הפרעה ממשית לתנועה".

9. פסק הדין שניתן בעניין גיא, עוסק בחניה של אדם עם מוגבלות במקום בו נאסרה חניה "פרט לביצוע פריקה וטעינה". במקום כזה, גם ביחס לאדם ללא מוגבלות, האיסור אינו גורף, ובמהותו הוא מאפשר חניה במקום, בנסיבות מסויימות (ראו, בהקשר זה, ע"פ 2940/94 לזין נ' מדינת ישראל, פ"ד מח(4) 545 (1994)). לפיכך נקבע, כי משך החניה של אדם בעל מוגבלות, במקום המיועד לצורך פריקה וטעינה, הוא רלוונטי לשאלת קיומה של "הפרעה ממשית לתנועה". עניינו של המבקש הוא שונה. במקרה הנדון, חנה המבקש במקום שבו החניה אסורה ללא סייג, ואף מוטל בגינה "קנס מוגדל", כאמור. במקום כזה, ספק רב אם אמנם קיומה של "הפרעה ממשית לתנועה" תלוי במשך זמן החניה.

10. יתר על כן, גם לו תתקבל טענה זו, אין בה בכדי להועיל למבקש. בהנחה שמשך החניה הוא רלוונטי, היה על המבקש להראות, כי חנה במקום למשך זמן קצר. כזכור, אף בית המשפט לעניינים מקומיים הטיל ספק בכך, לאור גרסתו של המבקש, לפיה הוא חנה במקום על מנת לערוך קניות בערב חג. אמנם בשלב הסיכומים בפני בית המשפט לעניינים מקומיים, הפנה המבקש לכתבה עיתונאית בעניין גיא, ואולם בעדותו של המבקש לא נטען כי הוא חנה במקום למשך זמן קצר בלבד. ככל שהגנתו של המבקש התבססה על עניין זה, היה עליו לנסות ולהוכיח אותה מבחינה עובדתית במסגרת דיון ההוכחות, ולכל הפחות למסור גרסה מפורשת בנושא. הדברים נאמרים ביתר שאת בשלב הנוכחי, בו מעלה המבקש, במסגרת בקשתו לרשות ערעור, טענה עובדתית, אשר אמורה היתה להתברר בערכאה הדיונית, דבר שלא נעשה.

11. אשר לגזר הדין, בו הוטל על המבקש לשלם כפל קנס, לא ראיתי מקום להתערב בהחלטתו של בית המשפט לעניינים מקומיים, בהקשר זה. עם זאת, אינני סבור כי היה מקום בנסיבות העניין, להשית על המבקש הוצאות רק משום שלא נענה להמלצת בית המשפט להודות באשמה שיוחסה לו, ועזב את המקום טרם מתן הכרעת הדין. לפיכך, הנני רואה לבטל חלק זה בגזר הדין.

12. לאור האמור, בקשת רשות הערעור נדחית בזאת, בכפוף לאמור בפסקה 11 לעיל.

ניתנה היום, ח' בניסן התשע"ד (8.4.2014).

שׁוֹפֵט